

Література

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.03.1991 р. // Цінні папери в Україні // — К.: УФБ, 1993.—С. 292—303.
2. Закон України «Про внесення змін в Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 24.12.2002 р. № 349- IV.
3. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.19996 р. // Відомості Верховної ради. — 1996.— № 19.

Б. М. Замкевич, к.т.н., доцент,
Білоцерківський національний аграрний університет,
e-mail: bogdan_zam@list.ru

СТІЙКІСТЬ ЯК КРИТЕРІЙ КРИЗОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Замкевич Богдан
Стойкость как критерий
кризисного состояния
предприятия

Zamkevych Bogdan
Firmness as criterion of the crisis
state of enterprise

Сучасні нестабільні умови функціонування і незадовільний рівень прогнозування динаміки розвитку підприємств, банків тощо призводить до розбалансування економічного стану загалом соціально-економічних систем. Стан більшості суб'єктів господарювання в Україні фахівці визнають як кризовий, що зумовлює необхідність використання спеціального апарату управління, такого, як антикризове управління.

На етапі здійснення економічних реформ, переходу до інноваційного типу економіки приділяється особлива увага стійкості функціонування підприємств. Визначення критерію стійкості економічного функціонування підприємства як економічної системи є першочерговим завданням.

Стабільність є важливою передумовою успішного ведення господарської діяльності, формує імідж господарюючого суб'єкта і його конкурентоспроможність. Будь-яка соціально-економічна система досягає успіху в своїй діяльності, якщо вона знаходиться в стані прогресивного розвитку, або в «технократичному» розумінні — в стані зростання (підвищення економічної стійкості). Термін «розвиток» при цьому розглядається як властивість категорії «рух».

Одним із інструментів системи прогнозування кризового стану системи (банкрутства підприємств) є визначення показника до емпірично побудованої шкали граничних значень досліджуваного показника. Наприклад, в основі досліджень американського

економіста В. Бівера покладено 30 найчастіше вживаних у фінансовому аналізі показників. Загальний висновок про якість фінансового стану підприємства робиться на основі аналізу відповідності кожного із показників, які включені в спеціально підібрану систему, їх граничним значенням. Головним суперечливим моментом такого однофакторного дискримінантного аналізу є те, що значення окремих показників може свідчити про позитивний розвиток підприємства, а інших — про незадовільний. Така ситуація унеможливорює об'єктивне визначення економічного стану підприємства, прогнозування його банкрутства [1, 2].

Використання методології багатофакторного дискримінантного аналізу у вітчизняній практиці є досить обмеженим. В Україні використовуються численні методики однофакторного дискримінантного аналізу, однак ці методики є безсистемними, не враховують галузевих особливостей, не містять відповідних «ключів» інтерпретації [1].

Оскільки розвиток сучасних економічних систем відбувається під дією великої кількості різноманітних факторів, то проаналізувати, оцінити ці фактори, а тим більше управляти ними досить складно. Тому запропоновано розглядати розвиток сучасних економічних систем через категорії ресурсного економічного потенціалу (РЕП) й економічної стійкості, оскільки саме в категоріях РЕП і економічної стійкості переважно акумулюється весь сукупний вплив на економічні системи різноманіття факторів.

На підставі теорії аналогій (аналогії енергетичних і економічних процесів) другий закон термодинаміки поширено на економічні процеси. Другий закон термодинаміки вказує на те, що природним шляхом термодинамічна система змінюється в напрямку зростання ентропії або в напрямку рівноваги, або в напрямку максимальної стійкості, або деградації. Це визначає природний не організований самовільний рух системи, наприклад, сільськогосподарського підприємства, в сторону банкрутства або ліквідації. Такий стан системи є максимально стійкий. З цього випливає, що величина обернена до зміни ентропії економічної системи характеризує степінь протистояння економічної системи кризовому стану (стану банкрутства):

$$K_{кс} = \text{РЕП} / dB,$$

де РЕП — ресурсний економічний потенціал, кДж,

dB — виробничі витрати, кДж.

Цю величину пропонується прийняти в якості *критерію кризового стану економічної системи*.

Управляючи РЕП економічної системи та її стійкістю, можна керувати певною групою або всією сукупністю факторів, які справляють вплив на розвиток економічної системи загалом. Викладені в роботі положення можуть бути використані для побудови концепції методології управління сучасними економічними системами різних рівнів, їх стійкістю та розвитком.

Література

1. Фінансовий менеджмент: конспект лекцій (КНЕУ) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/726/57/>.
2. Степанова Т. О., Субриць О. В., Щербова А. І. Формування напрямків вдосконалення методичних підходів до прогнозування банкрутства ... [Електронний ресурс] / — Режим доступу: <http://www.masters.donntu.edu.ua/2012/iem/subbrys/library/article1.htm>

П. М. Кобзев, к.ф.-м.н., доцент,
старший научный сотрудник,
Харьковский национальный экономический университет

СИСТЕМНЫЙ АНАЛИЗ ПРИЧИН НЕКОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ОТЕЧЕСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ И СИСТЕМНАЯ СТРАТЕГИЯ ИХ УСТРАНЕНИЯ

Кобзев Петро
Системний аналіз причин
неконкурентоспроможних
вітчизняних підприємств
і системна стратегія їх усунення

Kobzev Peter
System analysis of the lack
of competitiveness of domestic
enterprises and system strategies
to eliminate

Известно, что большая часть постсоветских отечественных предприятий являются неконкурентоспособными в мировой рыночной среде. В традиционном подходе конкурентоспособность предприятия определяется двумя базовыми обобщёнными показателями — это качество производимой продукции или услуг и экономическая эффективность деятельности. Попытка трансформировать отечественные предприятия в конкурентоспособное рыночное состояние путём традиционного подхода и несистемных реформ (приватизация, техническое перевооружение, реорганизация, реструктуризация и др.) не решает проблему. Основным недостатком традиционного подхода к повышению конкурентоспособности отечественных предприятий — это воздейст-